

Üldkohus tühistas ebapiisava põhjenduse tõttu komisjoni otsuse, millega kiideti heaks rahaline abi, mida Madalmaad andsid lennuettevõtjale KLM COVID-19 pandeemia olukorras.

Arvestades pandeemia eriti kahjulikke tagajärgi Madalmaade majandusele, peatas Üldkohus tühistamise toime siiski seniks, kuni komisjon võtab vastu uue otsuse.

Madalmaade Kuningriik teatas 2020. aasta juunis Euroopa Komisjonile valdusühingu Air France-KLM tütarettevõtjast lennuettevõtjale KLM antud riigiabist. Teatatud abi, mille kogusummaks oli 3,4 miljardit eurot, seisnes esiteks riigigarantiis pankade konsortsiumi poolt talle antavale laenule ja teiseks riigilaenus. Madalmaade Kuningriik soovis selle meetmega anda KLMile ajutiselt likviidsed vahendid, mida tal oli vaja COVID-19 pandeemia negatiivsete tagajärgedega tegelemiseks. Arvestades nimelt KLMi tähtsust riigi majanduse ja lennuliikluse jaoks, leidis Madalmaade Kuningriik, et tema pankrotistumine oleks süvendanud veelgi pandeemia tõttu riigi majandusele põhjustatud tõsist häiret.

Komisjon oli 4. mail 2020 juba tunnistanud siseturuga kokkusobivaks individuaalse abi, mida Prantsuse Vabariik andis valdusühingu Air France-KLM teisele tütarettevõtjale Air France riigigarantiina ja aktsionäri-laenuna, kogusummas 7 miljardit eurot¹. Abimeetme eesmärk oli rahastada Air France'i kiireloomulisi likviidsusvajadusi.

Komisjon leidis, et KLMile antud teatatud abi on riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, ning seetõttu hindas ta seda oma 19. märtsi 2020. aasta teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“² alusel. Komisjon tunnistas 13. juuli 2020. aasta otsusega abi ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks³. Selle sätte alusel võib teatavatel tingimustel abi mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks pidada siseturuga kokkusobivaks.

Lennuettevõtja Ryanair esitas vaidlustatud otsuse tühistamiseks hagi, mille Üldkohtu laiendatud koosseisus asja arutav kümnes koda kiirendatud menetluses rahuldas, peatades tühistamise toime seniks, kuni komisjon võtab vastu uue otsuse. Üldkohus täpsustas oma otsuses komisjoni põhjendamiskohustuse ulatust, juhul kui komisjon tunnistas valdusühingu tütarettevõtjale antud abi siseturuga kokkusobivaks, samas kui sama valdusühingu teine tütarettevõtja on juba saanud sarnast abi.

Üldkohtu hinnang

Tühistamishagi põhjendamiseks tugines Ryanair muu hulgas sellele, et komisjon on rikkunud põhjendamiskohustust, kuna ta ei põhjendanud, miks Air France'ile varem antud abi ei mõjutanud

¹ Komisjoni 4. mai 2020. aasta otsus C(2020)2983 (final) riigiabi SA.57082 (2020/N) kohta – Prantsusmaa – COVID-19: ajutine raamistik, [ELTL artikli] 107 lõike 3 punkt b – Garantii ja aktsionäri-laen Air France'ile.

² Komisjoni teatis „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“ (ELT 2020, C 91 I, lk 1), muudetud 3. aprillil 2020 (ELT 2020, C 112 I, lk 1), 13. mail 2020 (ELT 2020, C 164, lk 3) ja 29. juunil 2020 (ELT 2020, C 218, lk 3).

³ Komisjoni 13. juuli 2020. aasta otsus C(2020) 4871 (final) riigiabi SA.57116 (2020/N) – Madalmaad – COVID-19: KLMile antud riigigarantii ja -laen (ELT 2020, C 355, lk 1; edaspidi „vaidlustatud otsus“).

KLMile antud abi siseturuga kokkusobivuse hindamist, kuigi Air France ja KLM on sama valdusühingu kaks tütaretevõtjat.

Selle kohta täpsustas Üldkohus kõigepealt, et varem vastuvõetud otsus, mis puudutas Air France'ile antud abi, on konteksti element, mida tuleb arvesse võtta, et analüüsida, kas vaidlustatud otsuse põhjendus vastab ELTL artikli 296 nõuetele. Lisaks peab komisjon juhul, kui on karta sama kontserni piires riigiabi kumuleerumise mõju konkurentsile, erilise hoolsusega kontrollima kontserni kuuluvate äriühingute vahelisi seoseid, et kindlaks teha, kas neid äriühinguid saab riigiabieeskirjade kohaldamise eesmärgil lugeda üheks majandusüksuseks ja seega üheks abisaajaks⁴.

Neid täpsustusi arvestades märkis Üldkohus, et vaidlustatud otsus ei sisalda andmeid Air France'i ja KLMi aktsionäride koosseisu kohta ega teavet valdusühingu Air France-KLM ja tema tütaretevõtjate vaheliste funktsionaalsete, majanduslike ja orgaaniliste sidemete kohta, kuigi otsusest nähtub, et valdusühing on seotud nii KLMile kui ka Air France'ile ette nähtud abi andmise ja haldamisega. Samuti ei ole vaidlustatud otsuses selgitatud, kas on olemas mis tahes mehhanism, mis välistab, et Air France'ile valdusühingu Air France-KLM kaudu antud abi saab sama valdusühingu kaudu KLM ja vastupidi.

Neil asjaoludel lükkas Üldkohus vastuvõetamatuna tagasi selgitused, mille komisjon esitas esimest korda kohtuistungil ja millega ta soovis tõendada, et Air France'ile varem antud abi ei saanud laieneda KLMile. Lisaks, kuigi komisjonil on lai kaalutusõigus, et teha kindlaks, kas kontserni kuuluvaid äriühinguid tuleb riigiabi kava kohaldamise eesmärgil lugeda üheks majandusüksuseks, jättis ta siiski vaidlustatud otsuses piisavalt selgelt ja täpselt selgitamata kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, mida tuleb arvesse võtta sellise keerulise olukorra hindamisel, mida iseloomustab see, et paralleelselt antakse kaks riigiabi kahele sama valdusühingu tütaretevõtjale, kusjuures valdusühing on ka seotud mõlema abi andmise ja haldamisega.

Lisaks, arvestades vaidlustatud otsuse ebapiisavat põhjendust, ei olnud Üldkohtul võimalik kontrollida abi vajalikkust ja proportsionaalsust ega seda, kas kinni on peetud ajutise raamistiku punktis 25d ja punktis 27d⁵ ette nähtud kumuleerimise tingimustest ja ülemmääradest. Samadel põhjustel oli Üldkohtul võimatu kontrollida, kas komisjonil esines abi siseturuga kokkusobivuse hindamisel tõsisel raskusi.

Seetõttu leidis Üldkohus, et piirdudes esiteks selle tuvastamisega, et meetmest kasusaaja oli KLM, ning teiseks, et Madalmaade ametiasutused kinnitasid, et KLMile antud rahastust ei kasuta Air France, ei põhjendanud komisjon vaidlustatud otsust piisavalt ning ebapiisav põhjendus toob kaasa otsuse tühistamise.

Arvestades aga asjaolu, et vaidlustatud otsuse tühistamine on tingitud otsuse ebapiisavast põhjendusest ning kuna teatatud abimeetmega ette nähtud rahasummade saamise kohesel kahtluse alla seadmisel oleks eriti kahjulikud tagajärjed Madalmaade majandusele ja lennuliiklusele majanduslikus ja sotsiaalses kontekstis, mida iseloomustab see, et majandus on juba tõsiselt häiritud COVID-19 pandeemia kahjulike tagajärgede tõttu, otsustas Üldkohus, et vaidlustatud otsuse tühistamise toime tuleb peatada seniks, kuni komisjon võtab vastu uue otsuse.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

⁴ Komisjoni teatise riigiabi mõiste kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses (ELT 2016, C 262, lk 1) punkti 11 kohaselt võidakse mitut eraldiseisvat juriidilist isikut riigiabieeskirjade kohaldamise eesmärgil lugeda üheks majandusüksuseks. Sellega seoses tuleb arvesse võtta ühe üksuse kontrollosaluse olemasolu teises üksuses ning muude funktsionaalsete, majanduslike või orgaaniliste sidemete olemasolu nende vahel.

⁵ Ajutise raamistiku punkti 25d alapunkti i kohaselt tuleb uute riigi laenugarantiide vormis antav riigiabi lugeda ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks, tingimusel et laenude puhul, mille tähtaeg on pärast 31. detsembrist 2020, ei ületa laenude kogusumma abisaaja 2019. aasta või viimase sellise aasta kahekordset palgakulu, mille andmed on kättesaadavad. Sama ülempiir on ajutise raamistiku punkti 27d alapunkti i kohaselt kohaldatav subsideeritud avaliku sektori laenu vormis antud riigiabi korral.

MÄRKUS: Tühistamishagiga taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslünka, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Kohtuotsuste kuulutamisest saab pildisalvestisi "[Europe by Satellite](#)" kaudu ☎ (+32) 2 2964106.